

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Piekarach Śląskich

Data wpływu 2020 -09- 28

Liczba dziennika 7609

Samorządowe Kolegium Odwoławcze
ul. Henryka Dąbrowskiego 23
40-032 Katowice
tel. 032 255 27 75

28 9 34

Katowice, dnia 28 września 2020 r.

SKO.F/41.4/657/2020/8585

D e c y z j a

Na podstawie art. 233 § 1 pkt 2 lit a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm.) oraz art. 1 ustawy z 12 października 1994 roku o samorządowych kolegiach odwoławczych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 570) i § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003 roku w sprawie obszarów właściwości miejscowej samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. Nr 198, poz.1925),

po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Piekarach Śląskich, reprezentowaną przez radcę prawnego Ewę Gajewską, od decyzji Prezydenta Miasta Piekary Śląskie nr 8/2020 z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości przy ul. Skargi 16 w Piekarach Śląskich za miesiąc luty 2020 r. w kwocie 10.250,00 zł

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach w składzie:
Przewodniczący zespołu
Członek zespołu
Członek zespołu

na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 września 2020 roku,

orzekło

uchylić decyzję organu I instancji i umorzyć postępowanie w sprawie

u z a s a d n i e n i e

Decyzją nr 8/2020 z dnia 16 czerwca 2020 roku, Prezydent Miasta Piekary Śląskie określił Spółdzielni Mieszkaniowej w Piekarach Śląskich, dla nieruchomości przy ul. Skargi 16 wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc luty 2020 r. w wysokości 10.250,00 zł. Według organu I instancji w miesiącu lutym 2020 r. na nieruchomości nie dokonywano selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Decyzja została doręczona w dniu 19 czerwca 2020 r.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia, organ pierwszej instancji wyjaśnił, że na nieruchomości zadeklarowano selektywne zbieranie odpadów. Wysokość zadeklarowanej opłaty stanowiła iloczyn liczby 205 osób zamieszkujących nieruchomość oraz stawki opłaty w kwocie 25,00 zł. Przedsiębiorca świadczący usługi w zakresie odbioru odpadów - na podstawie art. 6ka ust. 1 ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach - powiadomił Prezydenta Miasta Piekary Śląskie o niedopełnieniu w dniu 19 lutego 2020 r., 24 lutego 2020 r. oraz 2 marca 2020 r. obowiązku selektywnego zbierania odpadów. Pracownik Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich sporządził na tę okoliczność notatkę służbową oraz dokumentację zdjęciową. Ustaleń dokonano w pomieszczeniu budynku przy ul. Skargi 16.

Pismem z dnia 2 lipca 2020 r. – w ustawowym terminie – wniesione zostało odwołanie od

wydanej przez organ I instancji decyzji. Zarzuty dotyczą naruszenia art. 7, art. 7a, art. 8, art. 10, art. 11 i art. 13 k.p.a oraz prowadzenia postępowania w nierzetelny sposób. Natomiast uzasadnienie podniesionych zarzutów są sformułowane w bardzo ogólny sposób i dotyczą przede wszystkim nie wywiązywania się przez Gminę z zadań określonych w rozdziale 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również nierównego traktowania wszystkich mieszkańców gminy. Ponadto Pełnomocnik Strony wyjaśnia, że Spółdzielnia wybudowała i oddała do użytkowania dwa zespoły nowoczesnych pojemników półpodziemnych, które całkowicie zmieniły miejsce i sposób składowania odpadów oraz ich wywozu. Zdaniem Spółdzielni, przeprowadzenie kontroli w tymczasowym miejscu składowania odpadów nie powinno mieć miejsca skoro ZGK oraz Urząd Miasta w Piekarach Śląskich byli poinformowani o podjętych działaniach inwestycyjnych.

Rozpatrując sprawę, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach zważyło, co następuje:

Na wstępie stwierdzić należy, że do zadań każdego właściciela nieruchomości w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy selektywne zbieranie odpadów komunalnych, które jednakże nie będzie miało miejsca jeśli Spółdzielnia Mieszkaniowa, jako właściciel nieruchomości nie podejmie wszelkich możliwych czynności w kierunku edukowania swoich mieszkańców odnośnie zasad właściwego segregowania odpadów, czyli bardzo prostego gestu na rzecz czystszej środowiska. Chronić środowisko można na wiele sposobów, ale podstawowym sposobem jest segregacja odpadów oraz utrzymywanie miejsca na odpady komunalne w jak najlepszym porządku. Obowiązek oddzielania odpadów na różne frakcje funkcjonuje w Polsce od kilku lat, jednak wciąż jest z tym związanych wiele trudności. Dodatkowo pojawiają się czasami sprzeczne informacje dotyczące tego co i do jakich pojemników wrzucać, czy oddzielać poszczególne części odpadów.

Na podstawie dołączonej do akt sprawy dokumentacji fotograficznej, nie sposób stwierdzić w jakie pojemniki na odpady została wyposażona nieruchomość przy ul. Skargi 16. Na zdjęciach znajduje się bowiem wyłącznie pojemnik w kolorze szarym (metalowy) na odpady zmieszane. Od dnia 1 czerwca 2020 r. na terenie Gminy Piekary Śląskie obowiązuje nowy Regulamin czystości i porządku (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 4305), zgodnie z którym przez selektywne zbieranie odpadów należy rozumieć działanie zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 24 ustawy dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 701 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 2028). W Regulaminie ustalono, że niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne podlegające obowiązkowemu wywozowi należy gromadzić w pojemnikach i kontenerach na odpady komunalne. Pojemniki powinny spełniać wymagania Polskich Norm, posiadać certyfikat "CE" oraz zapewniać bezpieczne i długotrwałe użytkowanie, w tym mechaniczne opróżnianie przez podmiot odbierający odpady komunalne. **Jeżeli nagromadzenie odpadów wynika z nieterminowego odbioru przez przedsiębiorcę odbierającego odpady, ma on obowiązek odebrać również odpady zgromadzone wokół pojemnika. Natomiast na podstawie § 10 ust. 2 powołanego Regulaminu, miejsca gromadzenia odpadów komunalnych powinny spełniać wymagania określone w przepisach prawa budowlanego, być zabezpieczone przed zbieraniem się wody i błota, być łatwo dostępne zarówno dla użytkowników, jak i podmiotów odbierających odpady, a ponadto nie mogą powodować nadmiernych uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości i osób trzecich. Właściciel nieruchomości jest zobowiązany do utrzymania miejsca gromadzenia odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym.**

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach stwierdza, że miejsce przechowywania odpadów zmieszanych dla nieruchomości przy ul. Skargi 16 w Piekarach Śląskich jest w bardzo złym stanie technicznym i z całą pewnością w dniach 19 lutego 2020 r. oraz w dniu 24 lutego 2020 r. miejsce to, nie spełniało podstawowych zasad sanitarnych i porządkowych, za co odpowiedzialny jest właściciel nieruchomości. Z dołączonej dokumentacji fotograficznej wynika, że odpady zmieszane były rozsypane również poza pojemnikami. Jednakże w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób jednoznacznie stwierdzić, czy na terenie nieruchomości nie dokonywano selektywnej zbiórki odpadów, przez którą rozumieć należy zbieranie odpadów do odpowiednich pojemników, w poszczególnych frakcjach charakteryzujących się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami, o czym szczegółowo w dalszej części uzasadnienia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 6q ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu obowiązującym w roku 2020 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.1439 ze zm.), w sprawach dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, a w przypadku przejęcia przez związek międzygminny zadań gminy, o których mowa w art. 3 ust. 2, w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w zakresie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które stanowią dochód związku międzygminnego - zarządowi związku międzygminnego.

Na podstawie art. 6i ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy - za każdy miesiąc, w którym na danej nieruchomości zamieszkuje mieszkaniec. Natomiast zgodnie z art. 6ka ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot odbierający odpady komunalne przyjmuje je jako niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i powiadamia o tym wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz właściciela nieruchomości. W takiej sytuacji wójt, burmistrz lub prezydent miasta na podstawie powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie określa w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc lub miesiące, w których nie dopełniono obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, stosując wysokość stawki opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 6k ust. 3 powołanej ustawy. Intencją ustawodawcy było objęcie obowiązkiem segregowania odpadów komunalnych wszystkich właścicieli nieruchomości.

W aktach sprawy znajdują się notatki służbowe sporządzone w dniu 19 lutego 2020 r. i w dniu 24 lutego 2020 r. oraz z dnia 2 marca 2020 r. z treści których wynika że podczas odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości przy ul. Skargi 16 w Piekarach Śląskich zauważono w pojemniku na odpady zmieszane: papier, plastik, szkło. Wykonano dokumentację zdjęciową, która potwierdza, że w pojemniku za zmieszane odpady znajdowały się: butelki plastikowe, szklane oraz kartony. Z notatki służbowej nie wynika natomiast, czy wskazane przedmioty mogły znaleźć się w pojemnikach przeznaczonych na papier, szkło, czy plastik. Nie sprawdzono bowiem ich stanu zanieczyszczenia, zatłuszczenia (w przypadku papieru), z powodu którego nie mogły znaleźć się w pojemniku specjalnie do tego przeznaczonym. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika także, czy na nieruchomości znajdują się odpowiednie pojemniki na szkło, papier i plastik. W rozpoznawanej sprawie istotą problemu jest to, czy w sytuacji dokonywania segregacji odpadów, wrzucenie do pojemnika na odpady zmieszane butelki PET lub kartonu, świadczy o niedopełnieniu przez właściciela obowiązku selektywnego zbierania

odpadów. Według Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach z punktu widzenia regulacji opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi istotne jest udowodnienie rzeczywistego sposobu segregowania odpadów lub jego braku. Niewątpliwie, to na podmiocie, do którego przypisane są poszczególne pojemniki na odpady spoczywa obowiązek dbałości o prawidłowe segregowanie odpadów i niedopuszczanie do możliwości dostępu osób trzecich do tych pojemników. Zadeklarowanie przez właściciela nieruchomości selektywnej segregacji odpadów nakłada nań **obowiązek rzeczywistego spełnienia obowiązków stąd wynikających. Natomiast wykazanie przypadku nieprzestrzegania przyjętej zasady segregacji odpadów pociąga za sobą obowiązek nałożenia na podmiot zainteresowany opłaty w stawce właściwej dla nieselektywnego zbierania odpadów.**

Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że organ podatkowy I Instancji nie działał w pełni w zgodzie z zasadą prawdy obiektywnej (art. 122 Ordynacji podatkowej). Organ nie zebrał bowiem w wyczerpujący sposób pełnego materiału dowodowego. W związku z tym stwierdzić należy, iż dokonana przez organ I instancji ocena zebranego materiału dowodowego była dowolna. Należy podkreślić, że minimalny zakres materiału dowodowego w tego typu sprawach wyznacza zawarte w art. 6ka ustawy określenie „niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych”. Natomiast ustawa o czystości i porządku w gminach nie przewiduje żadnych kryteriów, których spełnienie decyduje o powstaniu obowiązku zapłaty podwyższonej kwoty opłaty, w związku z brakiem segregacji odpadów. Niemniej brak takich regulacji nie zwalnia właściciela nieruchomości od przestrzegania wszystkich obowiązków wynikających z Regulaminu czystości i porządku obowiązujących na terenie Gminy. Natomiast na organie spoczywa obowiązek wykazania nieprawidłowości w tym zakresie z uwzględnieniem procedur wskazanych w ustawie – Ordynacja podatkowa. Według organu I instancji, niedopełnienie obowiązków selektywnego zbierania odpadów miało polegać na umieszczeniu w pojemniku na odpady zmieszane (niesegregowane), odpadów które powinny być segregowane. Z powyższym poglądem nie sposób się zgodzić. **Według Kolegium niedopełnienie obowiązków w zakresie segregacji odpadów może polegać między innymi na wrzuceniu do pojemnika z plastikiem - odpadów BIO lub tektury, czyli na nawet minimalnym „zanieczyszczeniu” selektywnie zbieranych odpadów, czyli odpadów zbieranych w poszczególnych frakcjach charakteryzujących się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami (np. odpady plastikowe, metalowe, papier).** Natomiast odwrotna sytuacja wcale nie musi oznaczać takiego nieselektywnego zbierania odpadów. W niniejszej sprawie mogło bowiem się zdarzyć, że karton, butelka PET, czy też opakowanie papierowe były w takim stopniu zanieczyszczone, że nie mogły znaleźć się w pojemnikach specjalnie do tego celu przeznaczonych. W sporządzonych przez pracownika Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. notatkach służbowych brak szczegółowego odniesienia się do tych kwestii. Wątpliwości organu odwoławczego dotyczą również sposobu dokumentowania nieprawidłowości. Mając na uwadze zasadę zaufania do organów podatkowych wyrażoną w art. 121 Ordynacji podatkowej, oraz zasadę prawdy obiektywnej (art. 122) i zasadę czynnego udziału stron w każdym stadium postępowania (art. 123) stwierdzić należy, że w trakcie wszczętego postępowania doszło do naruszenia wyżej powołanych przepisów postępowania. Według Kolegium notatka służbowa stanowi wyłącznie informację organu o nieselektywnym zbieraniu odpadów, a podane w niej informacje powinny zostać zweryfikowane dopiero po wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty, między innymi poprzez przeprowadzenie na terenie nieruchomości oględzin z udziałem Strony i zwrócenie się do Spółdzielni Mieszkaniowej o złożenie stosownych wyjaśnień w sprawie nieselektywnego zbierania odpadów w miesiącach poprzedzających wszczęcie postępowania. Natomiast przed wydaniem decyzji – na zasadzie art. 200 Ordynacji podatkowej – organ I instancji powinien umożliwić Stronie wypowiedzenie się co do zebranego materiału dowodowego. W postanowieniu z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie wszczęcia postępowania w sprawie określenia

wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami za miesiące luty i marzec 2020 r., w pouczeniu wyjaśniono, że Stronie każdorazowo zapewnia się czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwia wypowiedzenie się co do zebranego materiału dowodowego. Jednakże pouczenie to jest mylące i może świadczyć wyłącznie o tym, że organ odrębnie wezwie Stronę do złożenia wyjaśnień w sprawie. Ponadto sama decyzja nie spełnia wszystkich wymogów określonych w art. 210 § 4 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne, tj. wskazanie faktów które organ uznał za udowodnione, dowodów którym dał wiarę oraz przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. W rozpoznawanej sprawie jedynym dowodem jest notatka służbowa oraz zdjęcia wykonane przez pracownika Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., jeszcze przed wszczęciem postępowania w sprawie.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że pojęcie: „odpadów komunalnych” oraz „selektywnego zbierania odpadów” zostały zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 7 i pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 701 z późn. zm.), do stosowania której - w sprawach dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi w zakresie nieuregulowanym w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - odsyła art. 1a tej ustawy. **Selektywne zbieranie, według definicji ustawowej, to zbieranie, w ramach którego strumień odpadów, w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania, obejmuje jedynie odpady charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami (np. odpady plastikowe, metalowe, czy papier).** Powyższa definicja potwierdza zatem przyjętą przez Kolegium interpretację selektywnego zbierania odpadów wskazaną w uzasadnieniu niniejszej decyzji. Z uwagi na upływ czasu, aktualnie nie jest możliwe zweryfikowanie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc luty 2020 r. i przeprowadzenie w tym zakresie dodatkowego postępowania dowodowego. W związku z tym postanowiono uchylić zaskarżoną decyzję i umorzyć postępowanie w sprawie.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Przysługuje na nią skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Wymogi formalne skargi określają art. 46, 47, art. 57 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.). Wniesienie skargi na niniejszą decyzję wymaga uiszczenia wpisu. Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych albo przyznanie jej prawa pomocy, obejmującego zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata lub radcy prawnego. Zasady przyznawania prawa pomocy oraz skutki przyznania określają art. 243 – 262 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.).